

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Кафедра
методики викладання германських мов

**Методичні рекомендації до проходження виробничих практик
(методичної/педагогічної) та оформлення звітної документації для
здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» зі спеціальності: Середня
освіта. Англійська мова і література**

Мелітополь – 2021

УДК: 378 147

ББК: III 12/ 17 я 73

Методичні рекомендації до проходження виробничих практик (методичної/педагогічної) та оформлення звітної документації для здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» зі спеціальності: Середня освіта. Англійська мова і література / Уклад.: Т.В.Коноваленко, Г.В.Матюха. – Мелітополь: МДПУ ім. Богдана Хмельницького, 2021. – 40с.

Методичні рекомендації до проходження виробничих практик (методичної/педагогічної) та оформлення звітної документації для здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» зі спеціальності: Середня освіта. Англійська мова і література адресовані здобувачам педагогічного закладу вищої освіти, майбутнім учителям англійської, німецької мов та зарубіжної літератури.

Завдання рекомендацій – допомогти здобувачам у самостійній роботі під час виробничих практик (методичної/педагогічної) під час виконання функціональних обов'язків «асистента вчителя/вчителя» та в оформленні звітної документації.

У методичних рекомендаціях обґрунтовано загальні вимоги до виробничих практик (методичної/педагогічної), запропоновано зразки оформлення фрагментів уроків та плану-конспекту уроку, виховного заходу іноземною мовою та інші поради. В методичних рекомендаціях подаються також вимоги до оформлення звітної документації (Портфоліо/Щоденника) та критерії оцінювання практик.

Навчальне видання призначене для самостійної роботи здобувачів вищої освіти філологічних факультетів педагогічних закладів вищої освіти і викладачів, які керують виробничими практиками (методичною/педагогічною) здобувачів вищої освіти.

Рецензенти:

Комар О.С., кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Гончарова О.А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Рекомендовано засіданням кафедри методики викладання германських мов, протокол №1 від 30.08.2021 р.

Рекомендовано науково-методичною радою філологічного факультету Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, протокол №1 від 15.09.2021 р.

ВСТУП

Методичні рекомендації до проходження виробничих практик (методичної/педагогічної) та оформлення звітної документації для здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» зі спеціальності: Середня освіта. Англійська мова і література розроблено у відповідності до нормативних програм підготовки вчителів англійської, німецької мов і зарубіжної літератури в закладі вищої освіти.

Мета розробки полягає в тому, щоб забезпечити здобувачів вищої освіти необхідним інструктивним матеріалом з роботи асистентом учителя/вчителя під час виробничих практик (методичної/педагогічної). Якісні та кількісні параметри підготовки вчителя іноземної мови мають відповідати вимогам його кваліфікаційної характеристики, згідно з якою фахівець готується до здійснення навчально-виховної, науково-методичної та організаційно-управлінської діяльності в різних типах закладів освіти.

Методичні рекомендації містять вказівки з оформлення структурних компонентів фрагментів та планів-конспектів уроків, розробки дидактичних матеріалів до уроку, написання сценаріїв виховних заходів, проведення навчально-виховної роботи в умовах дистанційного (віддаленого) навчання.

Методичні рекомендації пропонують зразки складання фрагментів та планів-конспектів уроків, розробки дидактичних матеріалів до уроку, написання сценаріїв виховних заходів тощо.

Методична розробка допомагає здобувачам у професійному становленні та удосконаленні професійних знань, навичок і вмінь.

Метою практики є оволодіння студентами сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, формування в них, на базі отриманих в університеті знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

У процесі проходження виробничих практик (методичної/педагогічної) здобувачі та їх керівники орієнтуються на такі документи: Конституції України; Закону України «Про вищу освіту»; рекомендації про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, ухвалених рішенням Вченої ради Інституту інноваційних технологій і змісту освіти від 24.04.2013 р. (м. Київ); Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.08.2001 р. № 563 «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і закладах»; галузеві стандарти: нормативні частини освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ) та освітньо-професійної програми (ОПП); навчальні плани напрямів та спеціальностей університету; «Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького» від 2015 р., «Положення про запобігання академічному плагіату в освітній діяльності МДПУ імені Богдана Хмельницького», протокол № 6 засідання Вченої ради МДПУ від

30.10.2019 р., «Положення про академічну доброчесність в МДПУ імені Богдана Хмельницького» і «Кодекс академічної доброчесності МДПУ імені Богдана Хмельницького» (від 30.10.2020р.).

В якості технологічних рішень як інструментів протидії порушенням академічної доброчесності під час розробки звітної документації використовуються безкоштовні програми перевірки на плагіат і придбана університетом у 2021 р. програма “Unicheck”.

Автори сподіваються, що методична розробка стане корисним матеріалом для здобувачів вищої освіти, допоможе їм під час виробничих практик (методичної/педагогічної).

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ (МЕТОДИЧНОЇ)

Метою виробничої практики (методичної) є формування професійних знань з основних процесів розвитку методики навчання мови як науки, з урахуванням сучасних вимог освіти, світового медіапростору, загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, застосовуючи знання з педагогіки, психології, системи й розвитку іноземної мови, використовуючи сучасні методи та засоби, та розвиток відповідних вмінь, компетентностей і соціальних навичок, що сприятиме швидкій адаптації фахівців на початку професійної діяльності, забезпечить постійне професійне вдосконалення і запобігатиме професійному вигоранню фахівців.

Мета виробничої практики (педагогічної) – практичне формування творчих професійних якостей особистості вчителя англійської мови, здійснення професійної діяльності відповідно до нового Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 року та концепції НУШ, отримання міцної бази практичних знань, навичок і вмінь щодо організації освітнього процесу, визначення цілей і змісту навчання, добору й використання традиційних й інноваційних методів і засобів навчання, а також способів навчання та виховання на матеріалі цієї іноземної мови, реалізація основних професійних функцій учителя іноземної мови в старшій школі.

ЗАВДАННЯ ВИРОБНИЧИХ ПРАКТИК

- ознайомлення здобувачів вищої освіти з програмою навчання учнів старшої ланки у ЗСО: аналіз програм з основних курсів та спецкурсів;
- формування в здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» професійно-ціннісних якостей особистості вчителя старшої школи: професійної компетентності, творчого підходу під час підготовки до проведення уроків зі школярами;
- поглиблення теоретичних знань з методики викладання іноземної мови на старшому етапі закладу середньої освіти;
- вивчення студентами-магістрантами передового досвіду роботи вчителів ЗСО та провідних майстрів своєї справи (підбір та аналіз експериментального та теоретичного матеріалу для виконання навчально-дослідних, науково-дослідних робіт та подальшої професійної діяльності);

- оволодіння методикою розробки навчально-методичних матеріалів, призначених для використання при підготовці фахівців ступеня вищої освіти «магістр»);
- формування практичних навичок і розвиток умінь для виконання професійних завдань та обов'язків інноваційного характеру в якості асистента чи вчителя, необхідних учителям англійської мови;
- вивчення передового практичного досвіду;
- розвиток умінь організації основних форм навчання в закладі середньої освіти, застосування сучасних технологій і методів, що сприяють активізації навчально-пізнавальної діяльності старшокласників;
- формування навичок педагогічного спілкування з шкільною аудиторією;
- виховання в магістрантів морально-етичних якостей викладача закладу середньої освіти, індивідуального творчого стилю професійної діяльності, потреби в самоосвіті;
- розвиток професійно значущих якостей особистості;
- вироблення творчого, дослідницького підходу до майбутньої професійної діяльності;
- проведення експерименту для написання випускної роботи рівня вищої освіти магістр.

У цілому зазначені завдання спрямовані на отримання студентами відповідного досвіду роботи вчителя англійської мови ЗСО, на поглиблення теоретичних знань та розвиток практичних умінь для розв'язання певних проблем, пов'язаних з ефективною викладацькою діяльністю.

Предметом практик є методика навчання англійської мови, а також форми та методи організації й проведення виховної роботи зі старшокласниками.

Змістом виробничих практик (методичної/педагогічної) є також збір фактичного матеріалу для виконання дипломного проекту (роботи).

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ВИРОБНИЧИХ ПРАКТИК

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в профільній школі.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області і розуміння суті професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність свідомо визначати цілі власного професійного й особистісного розвитку, організовувати власну діяльність, працювати автономно та в команді.

ЗК 6. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; критично оцінювати й аналізувати власну освітню та професійну діяльність; здатність до навчання впродовж життя.

ЗК 8. Здатність проводити дослідницьку роботу, дотримуючись академічної доброчесності, визначати цілі та завдання, обирати методи дослідження, аналізувати результати.

ЗК 9. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми з відповідною аргументацією, застосовувати інноваційні методи й технології, генерувати нові ідеї.

ЗК 10. Здатність організувати освітній процес на засадах педагогічного партнерства з урахуванням можливостей для створення сприятливих психологічних умов для здоров'я, безпеки і соціальної інтеграції осіб, що навчаються.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК 4. Здатність формувати в учнів предметні компетентності, застосовуючи сучасні підходи, методи й технології навчання іноземної мови та світової літератури.

ФК 5. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії англійської, німецької мов, теорії та історії світової літератури та культури у процесі навчання.

ФК 6. Здатність орієнтуватися у літературному процесі в історико-культурному контексті та використовувати знання іноземних мов і світової літератури для формування національної свідомості, культури, ціннісних орієнтацій учнів.

ФК 9. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації освітніх цілей.

ФК 11. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з англійської та німецької мов і зарубіжної літератури.

ФК 12. Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності з метою підвищення ефективності освітнього процесу.

ФК14 Здатність цілевизначення, планування освітнього процесу та прогнозування його наслідків і результатів; уміння і здатність до прийняття обґрунтованих рішень.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Знання

ПРН 4 – знання теоретичних основ та основних тенденцій методики навчання англійської, німецької мов та зарубіжної літератури на старшому етапі у закладах загальної середньої освіти;

ПРН 7– знання основ загальнотеоретичних та професійних дисциплін в обсязі, необхідному для проведення науково-дослідної роботи; правил

академічної доброчесності; норм цитування у процесі написання наукових робіт;

Уміння

ПРН 15 – володіти сучасними технологіями організації навчального процесу й оцінки досягнень учнів на старшому етапі навчання; ефективно будувати освітній процес;

Комунікація

ПРН 16 – уміння застосовувати отримані знання у процесі вирішення науково-методичних і навчально-виховних завдань з урахуванням вікових, індивідуально-типологічних, соціально-психологічних особливостей учнівських колективів загалом, кожного учня зокрема і конкретних педагогічних ситуацій; під час розв'язання складних задач і проблем, що потребують оновлення та інтеграції знань, у тому числі в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог; прогнозувати, проєктувати та моделювати освітній процес;

ПРН 18 – уміти аргументувати власні судження, зрозуміло і недвозначно комунікувати власні висновки, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефаківців, зокрема до осіб, які навчаються;

Автономія і відповідальність

ПРН 19 – систематично підвищувати рівень своєї професійної діяльності; зокрема, шляхом провадження дослідницької та/або інноваційної діяльності з урахуванням принципу самостійності з метою запобігання академічному плагіату;

ПРН 20 – вміти самоорганізовуватись, здійснювати рефлексію, самоаналіз та самокорекцію здійснюваної професійної діяльності; самовдосконалюватися протягом життя, нести відповідальність за навчання інших;

ПРН 22 – оцінювати педагогічні інновації щодо вивчення мов та літератури, навчальний матеріал, визначати доцільність їх впровадження в освітній процес закладу освіти;

ПРН 23 – оцінювати і вдосконалювати особистий інтелектуальний та професійний рівень з метою забезпечення конкурентоспроможності відповідних фахових послуг.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ВИРОБНИЧИХ ПРАКТИК (МЕТОДИЧНОЇ/ПЕДАГОГІЧНОЇ)

Здобувачі магістратури-майбутні вчителі набувають практичного досвіду роботи в старшій школі у два етапи: у першому семестрі як асистенти шкільного вчителя старшої школи, у другому семестрі як практикуючі вчителі, до обов'язків яких входить проведення повноцінних уроків. Кожний етап передбачає наявність міцних зв'язків між курсом методики та практикою в школі (за рахунок виконання спеціально розроблених завдань).

Завдання для оцінювання розроблені таким чином, щоб підкріплювати процес навчання протягом усього курсу. У кожному модулі визначено

результати учіння здобувачів, які перевіряються за допомогою окремих завдань та укладання «Портфолію», до складу якого входять всі виконані здобувачами завдання за всі дні роботи в школі.

БАЗИ ПРАКТИКИ

База практики – це заклади середньої освіти (загальні середні школи, ліцеї, гімназії), що співпрацюють з Університетом на основі договорів. База практики повинна забезпечувати виконання програми для відповідного освітнього ступеня «магістр».

Визначення баз практики здійснюється керівництвом навчального закладу на основі прямих угод з підприємствами, організаціями, установами незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності.

Вибір бази практики залишається за здобувачем. В цьому випадку студенти не пізніше ніж за два тижні до початку практики надають клопотання від адміністрації організації, підприємства, установи будь-яких форм власності.

На студентів, які проходять практику, поширюється дія закону України «Про працю» та Правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства, організації, установи, в яких відбувається практика. При наявності в угодах (контрактах) на навчання студентів, питань практики, окремі угоди можуть не укладатися.

Тривалість робочого часу студентів під час проходження практики регламентується Кодексом законів України про працю України і складає для студентів віком від 18 років і старше – не більше 40 годин на тиждень (ст. 50 КЗпПУ).

Студенти Університету при проходженні практики зобов'язані:

1) до початку практики одержати від керівника практики від Університету або від заступника директора з виховної роботи, питань практики та працевлаштування випускників інституту, заступників деканів на факультетах, направлення, методичні матеріали (методичні вказівки, програму, щоденник, індивідуальне завдання) та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;

2) брати участь в настановчій та підсумковій конференціях з практики;

3) своєчасно прибувати на базу практики;

4) ознайомитись з робочою програмою практики та виконувати всі завдання, передбачені нею;

5) пройти інструктаж з правил охорони праці і техніки безпеки, засвідчивши це підписом у Журналі реєстрації інструктажів з питань охорони праці, та суворо дотримуватись правил охорони праці і техніки безпеки;

6) у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;

7) дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;

8) своєчасно підготувати, відповідно до вимог робочої програми практики, звітну документацію та у визначений термін надати керівнику

практики від кафедри;

9) у визначений термін скласти залік з практики.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ

Програма виробничої практики (методичної) складається з 6 блоків, які охоплюють 17 тем курсу «Методика навчання англійської та німецької мов на старшому етапі в ЗСО» (Див. Програму виробничої практики (методичної)). Звіт з практики – Портфоліо – є інтегрований вид навчальної діяльності здобувачів вищої освіти, адже поєднує в собі теоретичні знання і практичні навички студентів, набуті ними в ході вивчення курсу «Методика навчання англійської та німецької мов на старшому етапі в ЗСО» (лексичний, практичний блоки і блок самостійної роботи) та можливості дуальної, безпосередньо практичної освіти під час виробничої практики в якості асистента вчителя англійської мови на старшому етапі навчання.

Виробнича практика (методична) (асистент учителя) оцінюється у 1-му семестрі. Саме тоді перевіряється здатність студента, спостерігаючи за освітнім процесом, аналізувати роботу учнів, виявляти труднощі, з якими вони стикаються під час оволодіння навчальним матеріалом, планувати фрагменти освітнього процесу і розробляти план-конспект уроку, розробляти дидактичні матеріали, презентації до фрагментів уроків, керувати власним професійним розвитком.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуальних завдань.

Оцінювання відбувається за критеріями, зазначеними у Програмі. Пропонується оцінити складання здобувачем «Портфоліо», яке є одночасно звітом з виробничої практики (методичної): розробки фрагментів уроків, аналіз і самоаналіз уроків, сценарій виховного заходу та його проведення, розробку дидактичних матеріалів і презентацій до фрагментів уроку, доповідь здобувача на методичному об'єднанні вчителів іноземних мов.

Критерії оцінювання за видами завдань представлені в Програмі з виробничої практики (методичної) (Див. Програму). Максимальна кількість балів – 100 (за дисциплінами: англійська мова – 50 балів, німецька мова – 50 балів).

ПРОГРАМА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ

Програма навчальної дисципліни

БЛОК I. Навчальна робота в школі

Складання тематичного плану уроків на основі планів учителів. Планування окремих уроків та серій уроків спільно з методистом-учителем або у формі консультації з ним. Проведення уроків за складеним планом. Відвідування уроків учителів та студентів-практикантів. Проведення поелементного та комплексного аналізу відвіданих уроків за схемою. Виготовлення наочних посібників, роздавального дидактичного матеріалу.

Дотримання психолого-педагогічних та гігієнічних вимог до уроку. Проведення психолого-педагогічного аналізу уроку. Проведення додаткових занять із учнями, які відстають у навчанні.

БЛОК II. Виховна робота в школі

Планування на період педагогічної практики роботи з класом (на основі плану роботи школи і класного керівника та з урахуванням можливостей і здібностей студента). Планування та підготовка позакласних виховних заходів англійською мовою з урахуванням рекомендацій класного керівника та вчителя англійської мови. Проведення позакласних виховних заходів за планом. Відвідування та аналіз позакласних виховних заходів, що проводяться вчителями школи та студентами-практикантами.

БЛОК III. Науково-дослідницька робота в школі

Проведення психолого-педагогічних досліджень з метою вивчення особистості учня, виконання науково-дослідницьких завдань (за вибором), участь у психолого-педагогічних семінарах (виступ із підготовленою доповіддю з окремого питання, участь в обговоренні інших питань), проведення експериментів за дипломними дослідженнями, впровадження розроблених комплексів вправ в практику викладання англійської мови на старшому етапі навчання.

ЗРАЗКИ ОФОРМЛЕННЯ ЗАВДАНЬ З ПРАКТИКИ ТА ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ

From: http://www.academia.edu/1740955/A_Standards-Based_Observation_Chicklist

A Standards-Based observation Checklist

Dear colleague,

The following is a standards-based observation checklist designed to EFL teacher reflection and evaluation. It can be used by teachers for self and peer reflection. In addition, supervisors can use for evaluating teacher's performance.

The checklist includes three dimensions, twenty-one standards and one hundred indicators.

It is based on a six-point rubric as follows:

4= Distinguished /Very Good (if the indicator is completely met)

3= Proficient/Good (if the indicator is mostly met)

2= Basic/ Fair (if the indicator is somewhat met)

1= Unsatisfactory/ Poor (if the indicator is poorly met)

0= Unacceptable/Bad (if the indicator is not met at all)

N/A= Not Applicable

Would you kindly read the checklist for validity . Your remarks are valuable to the researcher.

Thank You

Checklist Items	Proper	Improper	Remarks
Dimension One: Preparation			
Standard 1: Formulating relevant objectives			
Indicator a: T. identifies accurately what learners should know and be able to do.			
Indicator b: T. formulates objectives consistent with the goals of English course.			
Indicator c: T. writes SMART objectives.			
Indicator d: T. formulates objectives at various levels of Bloom' Taxonomy.			
Standard 2: Writing appropriate procedures			
Indicator a: T. 's procedures lead to good student practice of language.			
Indicator b: T. 's procedures ensure T.S. and S.S. interaction.			
Indicator c: T. 's procedures are logical and sequential.			
Indicator d: T. 's procedures lead to better achievement of the lesson objectives.			
Standard 3: Identifying effective teaching methods/techniques.			
Indicator a: T. specifies the teaching methods/techniques to be used.			
Indicator b: T. specifies various teaching methods/techniques.			
Indicator c: The teaching methods/ techniques are suitable for the students.			
Indicator d: The teaching methods/ techniques are appropriate for the target language material.			
Standard 4: Pinpointing relevant teaching aids/materials.			
Indicator a: T. identifies accurately the teaching aids/ materials to be used.			
Indicator b: The identified teaching aids/ materials are appropriate for students' age, abilities and interest.			
Indicator c: The identified teaching aids/ materials are relevant to the lesson objectives.			
Standard 5: Stating precise assessment/ evaluation techniques			
Indicator a: T. specifies the assessment/ evaluation techniques to be used.			
Indicator b: T. states formative and summative assessment / evaluation techniques.			
Indicator c: T.' s assessment/ evaluation techniques include self and peer evaluation.			
Indicator d: T.' s assessment/ evaluation techniques are suitable for the students.			
Indicator e: T.' s assessment/ evaluation techniques are relevant to the target skills.			

Standard 6: Allotting class time precisely.

Indicator a: T. allocates proper time for each activity.

Indicator b: T. allots time for student questions.

Indicator c: T. allocates time for reflection .

Standard 7: Stating relevant homework.

Indicator a: T. states a challenging and interesting homework.

Indicator b: The homework ensures Ss' practice of the new language items.

Dimension Two: Instruction**Standard 1: Using effective warm-up**

Indicator a: T. activates Ss' prior knowledge.

Indicator b: The warm-up activities enhance Ss 'engagement.

Indicator c: The warm-up activities are suitable for Ss.

Indicator d: The warm-up activities are relevant to the lesson objectives.

Standard 2: Using effective language

Indicator a: T. uses language suitable for Ss' level and ability.

Indicator b T. shows a high level language proficiency.

Indicator c: T. encourages Ss to use language in context.

Indicator d: T.' use of language enhances Ss' communicate performance.

Standard 3: Adopting effective teaching methods/techniques

Indicator a: T. uses various teaching methods/ techniques.

Indicator b: T. uses teaching methods/ techniques increasing Ss' assimilation of the target language items.

Indicator c: T. uses teaching methods/ techniques relevant to the lesson objectives.

Indicator d: T. uses teaching methods/ techniques increasing/encouraging pair and group work.

Indicator e: T. uses teaching methods/ techniques ensuring better T.-S. interaction.

Standard 4: Using human error correction techniques.

Indicator a: T. 's error correction is evident yet not over-used.

Indicator b: T. gives immediate constructive feedback to Ss.

Indicator c: T. humanizes the error correction process.

Indicator d: T. encourages self and peer correction.

Indicator e: T. corrects Ss' errors sensitively and efficiently.

Indicator f: T. avoids "echoing" Ss' errors in a mocking, astonishing way.

Standard 5:Using effective assessment/evaluation techniques.

Indicator a: T. provides self and peer assessment opportunities.

Indicator b: T. checks Ss' understanding of the presented materials.
Indicator c: T. uses rubric-based assessments to measure Ss' performance.
Indicator d: T. uses formative and summative assessment / evaluation techniques.
Indicator e: T. 's assessment / evaluation techniques enhance Ss' learning.
Indicator f : T. 's assessment / evaluation techniques implant a sense of justice among Ss.

Standard 6 : Adopting relevant questioning strategies

Indicator a: T. asks clear , specific questions.
Indicator b: T. asks questions reinforcing the instructional objectives.
Indicator c: T. poses questions in an evenly-paced easily identifiable order.
Indicator d: T. asks questions from all levels of Bloom's Taxonomy .
Indicator e: T. makes it easy for Ss to ask questions.
Indicator f: T. encourages Ss to answer their classmates' questions.
Indicator g: T. encourages Ss to formulate questions prior the class.

Standard 7 : Managing the class effectively

Indicator a: T. prevents group answers.
Indicator b: T. arranges Ss' seats to ensure better class management.
Indicator c: T. uses gestures to get the class to do tasks with the minimum of fuss.
Indicator d: T. uses eye contact to manage the class.

Standard 8: Providing a supportive teaching / learning environment

Indicator a T. presents the new language materials in manageable sequential units.
Indicator b: T. provides multiple opportunities for peer teaching and communication.
Indicator c: T. provides assignments which reveal real world connection.
Indicator d: T. makes Ss' tasks relevant.
Indicator e: T. listens to Ss as much as he/she talks.
Indicator f: T. gives demonstrations and models preceding practice exercises.
Indicator g: T. responds properly to Ss' needs and questions.
Indicator h: T. establishes good rapport with Ss.
Indicator i: T. provides equal opportunities for Ss' participation.
Indicator j: T. encourages mutual respect among Ss.
Indicator k: T. urges Ss. to work at their own pace.
Indicator l: T. gives clues to help Ss practice Language.
Indicator m: T. ' behaviors indicate that he/she is approachable.
Indicator n : T. provides a non-threatening learning environment.
Indicator o : T. encourages student free expression.

Standard 9: Assigning effective homework

Indicator a: T. assigns homework to ensure Ss' practice of the new language material.
Indicator b: T. makes sure that Ss understand what to do with the homework.
Indicator c: T. checks the assigned homework.

Standard 10: Maintaining careful classroom movement

Indicator a: T. changes the focus of the presentation.

Indicator b: T. moves around the class to give help.

Standard 11: Managing class time effectively

Indicator a: T. achieves each objective on time.

Indicator b: T. makes time for Ss' questions.

Indicator c: T. allows sufficient time for Ss to answer.

Indicator d: T. maximizes student talking time.

Standard 12: Providing beneficial closure techniques

Indicator a: T. reminds Ss of the main points of the lesson.

Indicator b T. paraphrases the new language material.

Dimension Three: Post Instruction**Standard 1: Adopting Reflection on action**

Indicator a: T. decides to what extent the lesson objectives were achieved.

Indicator b: T. decides whether his/her warm- up was successful.

Indicator c: T. decides whether he/she used language effectively.

Indicator d: T. decides whether he/she adopted effective teaching methods/ techniques.

Indicator e: T. decides whether he/she used human error correction techniques.

Indicator f: T. decides whether he/she used effective assessment/ evaluation techniques.

Indicator g: T. decides whether he/she managed the class successfully.

Indicator h: T. decides whether he/she provided a supportive teaching / learning environment.

Indicator i: T. decides whether he/she assigned effective homework.

Indicator j: T. decides whether he/she maintaining careful classroom movement.

Indicator k: T. decides whether he/she managed class time effectively.

Standard 2: Adopting Reflection for action

Indicator a: T. decides how to ensure better achievement of the lesson objectives.

Indicator b: T. decides how to improve his / her performance in future lessons.

Indicator b: T. decides how the lesson be different if he teaches the lesson again.

Ideas for tasks you can give trainee-students for observation/teaching assistance practice

Area of development	Example records of work
---------------------	-------------------------

<ul style="list-style-type: none"> • understanding of learners' needs in material selection and development 	<ul style="list-style-type: none"> • examples of materials used • records of learners' work, e.g. documents, videos, audio files or photos • a blog or Portfolio entry on how you have selected materials when lesson planning • observation notes on your lesson or a colleague's lesson
<ul style="list-style-type: none"> • demonstrating learners' progress 	<ul style="list-style-type: none"> • a summary of a wiki or forum discussion or class discussion • a record of feedback you have received • a short video or audio recording of part of a lesson • observation notes on your lesson or a colleague's lesson
<ul style="list-style-type: none"> • self-directed learning goals and achievement 	<ul style="list-style-type: none"> • a summary of a wiki or forum discussion or class discussion • a record of feedback you have received • a blog or Portfolio entry on how you have achieved a particular goal • observation notes on your lesson or a colleague's lesson
<ul style="list-style-type: none"> • the application of knowledge and skills gained from the course 	<ul style="list-style-type: none"> • a summary of a wiki or forum discussion or class discussion • a record of feedback you have received • a short video or audio recording of part of a lesson • observation notes on your lesson or a colleague's lesson

Lesson plan cover page

Name

Brief description of a learning/teaching context (size of classroom, facilities/resources available. Brief description of learners (how many, age, level, special needs/behavioural issues, etc.) – 75 words maximum	
Lesson aims	
Learning outcomes	
Materials and references (attach worksheets)	
Anticipated problems and proposed solutions – 75 words maximum	

Lesson procedure				
Time	Teacher activity	Learner activity	Interacti	Stage aim
3 min	<i>e.g. Greet the learners and ask them about their weekend</i>	<i>e.g. Greet each other and ask each other about their weekend</i>	<i>e.g. T-S, S-S</i>	<i>e.g. To build rapport and get learners thinking in English</i>

Reflection

What went well? Why? (refer to the learners, learning outcomes and stage aims, lesson procedures, tasks / activities and materials) 150-180 words	<ul style="list-style-type: none"> <i>Did you and your students achieve what you wanted to achieve? Note down several things you are proud of about the lesson.</i> <i>What was the high point of the lesson for you? Why did it feel good? What would your learners say was the high point?</i> <i>Can you identify any points of the</i>
What didn't go well? Why? (refer to the learners, learning outcomes and stage aims, lesson procedures, tasks / activities and materials) 150-180 words	<ul style="list-style-type: none"> <i>Is there anything in your plan that you didn't achieve?</i> <i>Can you identify any points where your instructions could have been clearer?</i> <i>Were there any points where time wasn't used efficiently?</i> <i>Were there any points where you felt awkward or uncomfortable? If so, why?</i> <i>Any other issue you find important to mention</i>
What changes will I make next time? Why? 150-180 words	<ul style="list-style-type: none"> <i>If you taught the same lesson again, what would you do the same? What would you do differently?</i> <p><i>Areas to focus on:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>What have you learned about lesson planning? What have you learned about classroom management? What have you learned about teaching techniques? What have you learned about your learners?</i>

Teaching Practice feedback

Thank you very much for taking the time to give us your feedback on this Teaching Practice (TP) course. Remember - this is an anonymous questionnaire and your name will not be recorded or made known.

Please indicate ( ) how far you agree or disagree with the following statements:

	strongly agree	agree	neither agree nor disagree	disagree	strongly disagree
The TP course suited my learning needs.					

The TP course was well organised.					
The teaching practice course was relevant and applicable to my teaching situation.					
The university supervisor was available for me when I needed help.					
The university supervisor's support was on professional level.					
The feedback I received from the university supervisor was helpful.					
The school mentor was available for me when I needed help.					
The school mentor's support was on professional level.					
I felt supported by other members of this TP course.					
I would recommend this TP course university supervisor to others.					

2. How challenging did you find TP course?

too challenging	more challenging than I expected	just right	less challenging than I expected	not challenging enough

3. How much time did you spend designing a lesson plan?

much more than I	slightly more than I	about the same as I expected	slightly less than I	much less than I expected
------------------	----------------------	------------------------------	----------------------	---------------------------

expected	expected		expected	

4. Overall, how satisfied were you with your experiences during the completion of TP course?

very satisfied	satisfied	dissatisfied	very dissatisfied

5. What were the main strengths of the course?

-

---

6. Please tell us **one** thing you would change about the Teaching Practice course?

---

7. How has your approach to teaching changed as a result of doing this course?

---

8. Please use this space to add any other comments you would like to make:

TRAINEE'S FEEDBACK FORM FOR MENTOR

This questionnaire gives student-teachers an opportunity to look back over Teaching Practice (TP) and give some assessment of the kind of support they have been given by their mentor. It also provides the mentor with some concrete feedback on their cooperative work. *Please circle your opinion on the scale from 1-5, where 5 is the best score.*

Trainee's name _____

Year: the 4th

Mentor's name _____

My mentor

1. gave me sufficient information about the pupils and the school before I started TP.	1	2	3	4
	5			
2. tried to help me in my relationship with my class.	1	2	3	4
	5			
3. was always approachable when I needed help.	1	2	3	4
	5			
4. provided me with help in lesson planning when I asked for it.	1	2	3	4
	5			
5. helped me to find suitable material for use in class, when necessary.	1	2	3	4
	5			
6. provided regular post-lesson feedback.	1	2	3	4
	5			
7. discussed my lessons with me in a constructive way.	1	2	3	4
	5			
8. was consistent and fair in his/her assessment of my lessons.	1	2	3	4
	5			
9. helped me to identify problem areas in my teaching (e.g. classroom management, pacing etc.)	1	2	3	4
	5			
10. helped me to develop my abilities and confidence in self-evaluating my work.	1	2	3	4
	5			
11. gave me practical suggestions about how to overcome these	1	2	3	4

- problems to improve my teaching. 5
12. gave me reasonable freedom to do what I wanted in class. 1 2 3 4
5

Your feelings about the overall TP experience

13. What grade (on the scale of 1-5) do you think you deserve for your TP? 1 2 3 4
5
14. How suitable was the school for TP? 1 2 3 4
5

Any other comments?

**Ideas for teaching practice
Student as teacher assistant
Focus on
M 8-11**

M Task for teaching practice

- M8** • Write a short profile of the class you are observing during your teaching practice (age, level, needs in relation to the development of their language skills)
- M9**
- M10** • Listening: (1) observe listening parts of at least three lessons; (2) pay attention to the sequence of activities, problems that the learners have with listening in English, and actions the teacher takes to help the learners with these problems.
- M11**
- Speaking. (1) observe at least three lessons with a focus on integrating listening and speaking skills; (2) pay special attention to sequence of tasks and activities used by the teacher to facilitate and integrate listening and speaking, their appropriacy to learners' communicative needs in terms of their proficiency levels, and ways of

assessing spoken interaction.

- Reading: (1) pay attention to sequence of tasks targeted at developing reading skills. (2) analyze the materials used by the teacher in terms of text topic and content, level of language in the text, potential for the development of reading skills, difficulties in the text (3) do the microteaching with the aim to try out in class the sequence of exercises developed by you.

- Writing: (1) pay special attention to the sequence of tasks and activities focusing on teaching writing; (2) analyse materials used by the teacher; (3) do the microteaching with the aim to try out in class tasks and activities focusing on teaching writing developed by you.

- Integrating skills: (1) in two or three classes in school, observe how the teacher pays attention to the integration of the language skills and make notes on what you observe; (2) video or audio record parts of the lessons if the teacher allows; (3) prepare some questions and interview the teacher (if s/he agrees) about the techniques s/he uses to integrate skills; record the interview or take notes; (3) look at two or three units in school coursebook and make notes on how the skills are integrated – or not, as the case may be.

Методичні рекомендації

Фрагмент уроку з навчання старшокласників лексики англійської мови

Етап. Мета. Прийом.	Зміст роботи
Етап 1. Ознайомлення з новими ЛО Мета: Семантизувати нові ЛО, перевірити розуміння значення нових ЛО, навчити учнів вимовляти нові ЛО Прийоми: читання учнями слів з презентації, повторення слів за вчителем, запис	T: Look at the words on the presentation, repeat after me. ✓ Rise ✓ Raise ✓ Arise ✓ Discover invent ✓ Find out ✓ Glimple ✓ Watch ✓ Notice ✓ look T: Read examples and try to guess the difference in their meaning

нових ЛО до словника.

Етап 2. Автоматизація дій учнів з новими ЛО на рівні словоформи та фрази

Мета: Навчити учнів вживати у мовленні нові ЛО на рівні фрази.

Прийоми: імітація нових ЛО, підстановка нових ЛО, співвіднесення слова і його значення.

- Many accidents **arise** from carelessness.
- The sun **rises** early in the morning.
- **Raise** your hand before you answer
- Columbus **discovered** America.
- Thomas Edison **invented** the electric lightbulb
- The police are determined **to find out** who killed Louise.
- I **glimpsed** at the letter and then threw it aside
- **Look** at me!
- He was sitting and **watching** people.
- Sorry, I didn't **notice** your new haircut .

Write down new words in your vocabularies

T: Match the definitions with appropriate words

- a) to find information, a place, or an object, especially for the first time:
  - b) to look at something for a period of time, especially something that is changing or moving:
  - c) to move upwards:
  - d) to see something or someone for a very short time or only partly:
  - e) to find information, a place, or an object, especially for the first time:
  - f) to direct your eyes in order to see:
  - g) to come into existence or begin to be noticed; happen:
  - h) to discover, especially where a thing or person is, either unexpectedly
  - i) to lift something to a higher position
  - j) to see or become conscious of something or someone
- 1) Rise
  - 2) Raise
  - 3) Arise
  - 4) Discover invent
  - 5) Find out
  - 6) Glimple
  - 7) Watch
  - 8) Notice
  - 9) Look

Open your books ex 2 page 39. Use the verbs in their correct form to complete the gaps

<p>Етап 3. Автоматизація дій учнів з новими ЛО на понад фразовому рівні. Мета: Навчити учнів вживати нові ЛО на понадфразовому рівні Прийоми: Складання речень</p>	<p>Make sentences of your own using these words.</p>
---	--

**Фрагмент уроку з навчання старшокласників граматики
англійської мови**

Етап. Мета. Прийом.	Зміст роботи
<p>Етап I Ознайомлення з новою ГС. Мета: продемонструвати функцію нової ГС в усному мовленні. Прийом 1. Демонстрація вчителем нової ГС</p> <p>Етап II Автоматизація дій учнів з новою ГС на рівні фрази. Мета: вчити учнів вживати</p>	<p>T: Today we are going to revise grammatical topic “Passive” Open your book on page 74 ex 1 Read the text. Look at the passive forms in bold. What tense in each?</p> <p>T: Read the sentences below. How does a passive sentence differ from an active? Is it the same in Ukrainian? Ex 2 p 74 Let’s read the Grammar Reference section on p 157</p> <p>T: Choose the correct words to complete the sentences. Ex 2b p 74</p>

<p>нову ГС на рівні фрази. Прийом 1. Виконання вправи на імітацію. Прийом 2. Виконання вправи на підстановку. Прийом 3. Виконання вправи на трансформацію ГС.</p> <p>Етап III Автоматизація дій учнів з новою ГС на рівні понадфразової єдності. Мета: вчити учнів вживати нову ГС у коротких висловлюваннях монологічного характеру.</p> <p>Прийом Виконання вправи на об'єднання зразків мовлення у мікромонологі.</p>	<p>T: Rewrite the sentences in the passive voice. Ex 3 p 74 T: In pairs, expand these headlines into full sentences using the correct passive tense. Ex 5 p 74 T: Rewrite the article using the passive. Ex 6 p 75 Go through text and find the verbs which have a Subject and Object and can be rewritten in the passive like : broke into, stole...) into passive as the Object is related to the Subject.</p> <p>T: Use the notes on the blackboards to make up a news report about a firework accident. You may use ideas of your own. Use passive forms where necessary</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Boy burnt – firework accident – Barnsley – yesterday ✓ Firework – lit – older boys ✓ Boy's stomach and legs severely burnt ✓ Boy taken to hospital – treated for 3rd-degree burns ✓ Older boys – questioned – police – at the moment
---	---

**Фрагмент уроку з формування іншомовної компетентності
старшокласників в аудіюванні.**

Етап. Мета. Прийом.	Зміст роботи
<p>I. Етап підготовки. Мета: вчити учнів прогнозувати основний зміст аудіотексту за заголовком. Прийом – навчальна розмова, ознайомлення з новими словами та виразами з тексту</p>	<p>T: Look at the words on the blackboard and try to guess their meaning Passport is out of date Car breaks down Dirty beach Get sunburn Miss flight Get food poisoning Lose luggage Have credit card stolen Have a terrible weather Rude hotel staff Cramped hotel room Not speak the language T: Which ones can you see in the pictures?</p>

<p>II. Етап власне аудіювання Мета: вчити учнів слухати аудіотекст з повним розумінням його змісту Прийом – активне слухання</p> <p>III. Етап перевірки Мета: перевірити детальне розуміння змісту аудіотексту Прийом – заповнення пропусків у тексті, бесіда</p>	<p>These words will help to get an idea of what you are going to listen to. Try to guess what our text is about.</p> <p>T: Listen to the story. Which of the problems in ex 1a does the narrator mention?</p> <p>T: Listen again and complete the gaps (1-10). Use two or three words. Ex 2 p 44</p> <p>T: Have you ever had a problem while on holiday? Where were you? Who were you with? What exactly happened? Tell the class.</p>
---	---

**Фрагмента уроку з навчання старшокласників читання
англійською мовою**

Обладнання: презентація, підручник On Screen Virginia Evans, Jenny Dooley

Етап. Мета. Прийом.	Зміст роботи
<p>Етап 1. Підготовка до читання тексту. Мета: Створити в учнів установку на сприймання й розуміння тексту. Прийом: 1) активне слухання; 2) відповіді на запитання.</p> <p>Етап 2. Використання перед текстових завдань</p>	<p>T: Open your books on page 5. Look at the pictures. Where do you think these people live: in a desert? An overcrowded city? A village? Up in the mountain? How do you know? What do you think their lifestyles might be like?</p> <p>T: Look through these words and try to guess their meaning:</p>

Мета: „Зняти” фонетичні, граматичні та лексичні труднощі розуміння тексту

Прийоми:

1) переклад, наочність, тлумачення

Етап 3. Читання тексту.

Мета: Навчити учнів читати текст із загальним розумінням змісту.

Прийом: Читання про себе.

Етап 4.

Виконання після текстових завдань.

Мета: перевірити розуміння учнями основних фактів тексту.

Прийоми:

1) відповіді на запитання;
2) тест
3) робота з лексикою у тексті

- Fairly short,
- dark in complexion
- Colorfully embodied black shorts and skirts
- Thick black legging,
- distinctive hats,
- Remarkably tough
- Spirited
- Cheerful

T: Use these words to describe the people in the pictures.

T: Read the title of the text and the first sentence in each paragraph. What is the text about? Try to guess

We are going to practice jigsaw reading. We should split into four groups. Choose a card and find your group.

Good job! The first groups will read Text A

The second group will read Text B

The third group will read text C

The fourth will read text D/

T: Now choose one representative from your group to tell what your part of text was about.

T: In your own words and based on the text, answer the questions.

What is the Akha Way?

How do Akha men's role differ from Akha women's roles?

What are the spirit gates?

How has the Akha people's lifestyle changed?

T: Choose the best answer according to the text. Give reasons for your answers. Ex 4 p 7

T: Find words in the text that mean:

Initially

Skin colour

Characteristic

To learn by heart

Importance

To come together

To bring in

To look for

<p>Етап 5. Завершення роботи з текстом. Мета: розвиток усного мовлення Прийом: виконання вправи на доповнення</p>	<p>T: Fill in the following words. Ex 6 p 7</p> <p>T: Compare yourself with a person from the Akha tribe. Think about: appearance, clothes, family, lifestyle. Use : and, as well, too (similar ideas) – but, whereas (opposing ideas) Present your ideas to the class.</p>
---	--

Фрагмент уроку з навчання старшокласників діалогічного мовлення англійською мовою

Етап. Мета. Прийом.	Зміст роботи
<p>Етап 1. Навчання реплікування Мета: 1) навчити учнів реагувати на подану репліку, 2) відповідати реплікою на репліку, 3) вчити продукувати ініціативну репліку,. Прийоми: вправи на повторення за вчителем</p>	<p>T: Today we're going to study how express dissatisfaction, sympathy, sympathy and disbelief. Open your books on page 45 Read the task of ex1 Listen to the following phrases and repeat them</p> <ul style="list-style-type: none"> • Did you have a good time on holiday? • I'm very sorry to hear that • That's terrible • We certainly did • What went wrong? • I hope your next holiday isn't such a bad experience • I wasn't happy with the food. <p>T: Now read them one by one.</p>

Етап II. **Оволодіння ДЄ**
Мета: навчити учнів самостійно вживати різні види ДЄ

Прийоми: робота в парах вправи на підстановку, на підстановку з опорою, на самостійне вживання мовного зразка, відповіді на запитання

Етап III. **Об'єднання ДЄ у мікродіалоги**

Мета: навчити об'єднувати засвоєні ДЄ у мікродіалоги на основі підстановчої таблиці
Прийоми: прослуховування мікродіалогу, створення власного мікродіалогу за підстановчою таблицею.

Етап IV. **Створення власного діалогу на основі запропонованої комунікативної ситуації.**
Мета: навчити вести діалог-

T: Which of the sentences above express dissatisfaction, sympathy, sympathy and disbelief.

Good job!

T: Now try to complete the dialogue with sentences from ex.1

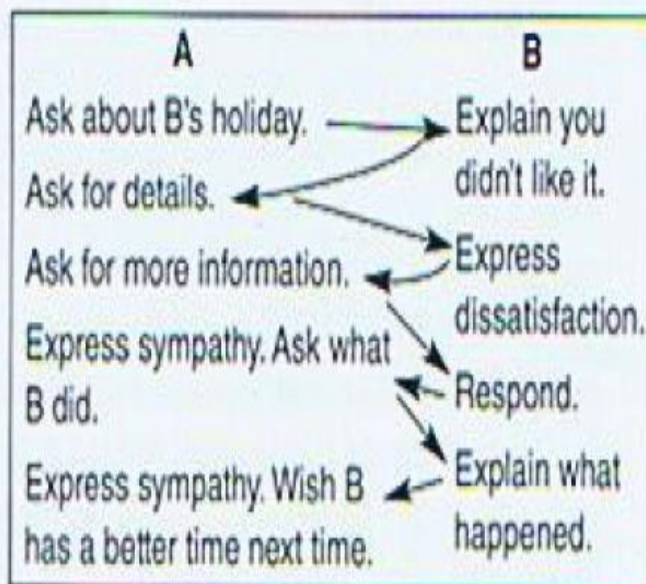
T: Let's listen to the dialogue and check.

T: Take roles and read this dialogue aloud. Work in pairs. Think of a holiday of yours where everything went wrong. Use phrases from the box on presentation to act out dialogue similar to the one you've read in ex 2

Asking for information/detail	Responding with sympathy
<ul style="list-style-type: none"> • Did you have a good time on holiday? • What went wrong? • Why not? • Did you make a complaint? 	<ul style="list-style-type: none"> • I'm very sorry to hear that. • I hope your next holiday isn't such a bad experience. • You have my sympathy.
Expressing surprise/disbelief	
<ul style="list-style-type: none"> • That's too bad! • That's terrible! • No way! 	<ul style="list-style-type: none"> • You must be joking! • I can't believe it!
Expressing dissatisfaction	
<ul style="list-style-type: none"> • The hotel was already fully booked. • The ... was awful. 	<ul style="list-style-type: none"> • I didn't like ... • I wasn't happy/satisfied with ... • It just wasn't what I had pictured.

T.: Work in pairs and make up your own dialogues about your holidays

розпитування у типовій комунікативній ситуації. **Прийоми:** робота в парах, продукування власного діалогу.

Фрагмент уроку з навчання старшокласників монологічного мовлення англійською мовою

Етап. Мета. Прийом.	Зміст роботи
<p>Етап 1. Введення в тему Мета: ознайомити учнів з теоретичним матеріалом Прийоми: розповідь</p>	<p>T: Today we're going to study how compare photos or pictures</p> <p>T: When comparing your Pictures, talk about the similarities and differences between them. <i>Eg. Both pictures show... but this one..., whereas the other one...</i></p> <p>Speculate about the pictures . You are not asked simply to describe what is happening.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>They might (well) have problems finishing</i> • <i>She is likely to / she'll probably find it quite tough</i> • <i>I expect/imagine she's feeling a bit lonely at the</i> • <i>Moment.</i> <p>Use a wide range of vocabulary. For</p>

Етап 2. Висловлювання учнів на понад фразовому рівні, використовуючи опори
Мета: навчити учнів будувати висловлювання понад фразового рівня з використанням зображальних опор.

Прийом: робота в парах

Етап 3.
Висловлювання учнів на текстовому рівні без опор

example, when speculating about people's feelings, go beyond the use of simple words such as happy, sad or nervous.

Signpost the end of your talk by adding a personal reaction to the pictures. For example:

The two people in picture two look like they're enjoying themselves but personally; I think I'd prefer to spend my study time in a lecture theatre where I'd be more able to concentrate on learning.

T: Open your books on page 77. You will read a text that compares and contrasts the two pictures and you must complete the gaps with the appropriate words

T: Let's listen to the recording and check your answers

T: Compare and contrast the pictures in ex 5 on page 77 and say how important you think each of the job is. Use the language table

Useful Language		
<ul style="list-style-type: none"> • The first/second picture shows ... • ... is wearing / dressed in ... • I can see ... works in the street/in an office/in a courtroom / ... protect sb/sb's rights • ... has a great deal of responsibility/authority etc 		
Comparing ideas	Speculating	Contrasting ideas
Both ... and	<ul style="list-style-type: none"> • I think/suppose/ believe ... • I'd say (that) ... 	<ul style="list-style-type: none"> • In contrast, ... • ... while/whereas • Although, ...

T: Now work in pairs and choose one photo from your telephone. Then compare it with your

Мета: навчити учнів створювати монолог-порівняння текстового рівня. Прийом: робота в режимі: «учень-клас»	partner's photo.
--	------------------

Фрагмент уроку з навчання написання листа англійською мовою

Етап. Мета. Прийом.	Зміст роботи
Етап 1. Ознайомлення з теорією написання неформального письма Мета: Вдосконалення лексико-граматичних навичок написання неформального письма Прийоми: розповідь, презентація	<p>T: Today we're going to study how to write an informal letter. Look on the presentation and listen to my comments. Informal letters are pieces of writing we send to people we know well. We usually start an informal letter or email with Dear/ Hi + the person's name. As for the Structure, in the first paragraph, we write our opening remarks and the reason for writing. We write about specific topics in separate paragraphs. In the last paragraphs, we write our closing remarks and sign off with an informal ending and our first name. First of all, we should look through some peculiarities of the informal letters: we should use everyday vocabulary and colloquial expressions such as drop me a line; informal linkers (so, and , with , too); short verb form like I can't, I'll be</p> <p>T: Ex 3 p 91 Read the following sentences and</p>

1. Навчити учнів розповідати про свої спортивні вподобання
2. Практикувати учнів у обговоренні з теми;
3. Практикувати лексико-граматичні навички
4. Контролювати мовленнєві уміння.

Освітня: поглибити знання учнів про важливу роль спорту в нашому житті, удосконалювати лексичні знання учнів по даній темі;

Розвивальна: тренувати навички роботи з текстом, поглибити знання учнів про види спорту, традиції країни, мова якої вивчається, розвивати самостійне мислення, ініціативність, бажання до пізнання нового.

Виховна: виховувати любов до спорту, бажання займатися спортом, усвідомлення важливості заняття спортом як складової здорового способу життя

Обладнання: підручник, магнітофон, картки з малюнками.

Тип уроку: розвитку мовленнєвих умінь учнів, практики в читанні, говорінні та аудіюванні

Схематичний план уроку

1. Початок уроку. Організація класу. Бесіда з черговим. Повідомлення практичної мети уроку. 2 хв.
2. Фонетична зарядка. 4 хв.
3. Актуалізація знань. Введення в тему. 3 хв.
4. Практика в аудіюванні. Прослуховування анотації тексту 5 хв.
5. Практика в читанні нового тематичного тексту. 7 хв.
6. Контроль розуміння прочитаного. Робота з текстом на розуміння. 6 хв.
7. Пауза для релаксації 1 хв
8. Практика лексико-граматичних навичок 7 хв.
9. Практика в монологічному мовленні. 7 хв
10. Пояснення домашнього завдання. 1 хв.
11. Підсумки роботи. Мотивація оцінок. 1 хв.
12. Завершення уроку. 1 хв.

Хід уроку

I. ПОЧАТОК УРОКУ. Організація класу. Бесіда з черговим. Повідомлення практичної мети уроку.

Мета: організувати клас на іншомовну мовленнєву діяльність

Прийом: бесіда

T. Good morning, friends. I'm glad to see you. How are you? I hope that everybody is fine. Who is duty today? Is anybody absent? Why is he (she) absent? Thank you. Now let's start our lesson. We have a lot of work to do.

Look at the blackboard, please! Here you can see a proverb. Thousands years ago ancient Greeks said: "A sound mind is in a sound body." Millions of people who go in for sports know from their own experience that this famous saying is true. Can you translate it? Now think and answer what is this lesson about?

You are right. We continue our work at the theme "Sport". Today we are going to speak about sport and the role which it plays in people's life and find out new information.

Фонетична зарядка.

Мета: удосконалення навичок вимови, розвиток умінь аудіювання.

Методичний прийом: «Снігова куля»

T. At first, I propose you to play a game. The name of this game is "Snowball".

I propose you to name the words that deal with Sport or when you hear the word "SPORT", what do you associate with it? The first pupil name one word which is connected with the topic "Sport", the second pupil repeat it and add another word, the next pupil repeat two words and say one more. The winner is a pupil who will repeat the chain of all the words on the topic.

Thank you very much for your activity!

ОСНОВНА ЧАСТИНА УРОКУ

Актуалізація знань. Введення в тему

T. Open your books and look at the pictures on page 94.

1. What qualities are needed for the activities shown in the pictures?
2. Can you think of any watersports other than surfing?
3. Can you think of any other sports or hobbies?
4. Which would you like to do and why?

Практика в аудіюванні. Прослуховування анотації тексту

Мета: розвивати вміння аудіювання тексту.

Методичний прийом: розповідь

1. Передтекстовий етап.

Мета: зняти фонетичні, лексичні і граматичні труднощі.

Прийом: бесіда

a) try and guess the meaning of the words: adventure, pagers, in search of, unspoilt, perfect conditions, protect (якщо учні не здогадаються про значення словосполучень, то вчитель має перекласти їх);

b) What grammatical form is it **as well as, as soon as** Let's remember its forming and using.

c) Translate the sentence "Surfers must be brave and have lots of energy". Explain the usage of the word "must".

2. Етап слухання.

Мета: вмотивувати учнів на слухання і розуміння іншомовного тексту

Прийом: розповідь

T: Read the following summary on page 94 in your books, then listen to the CD

3. Етап контролю розуміння прослуханого

Мета: проконтролювати розуміння учнів інформації тексту

Прийом: вправлення

Fill in the missing words ex 1 p 94

1. Практика в читанні нового тематичного тексту.

1. Зняття фонетичних, лексичних і граматичних труднощів

а) Опрацювання нових лексичних одиниць.

Мета: ознайомити учнів з вимовою та значенням нових слів:

Прийом: переклад, наочність, тлумачення

Crashing, incredibly, searching, location, do exercises with weights, plenty of, wet suit, touring, muscles, get it right

б) Узагальнення граматичних правил

Translate into Ukrainian: If you have ever dreamt about incredibly big seas, with huge powerful waves crashing onto sandy beaches, then you should definitely think about learning to surf. What grammatical structure is it?

2. Читання тексту.

Мета: удосконалювати вміння читання і розуміння інформації тексту.

Прийом: читання

T. Children, you are going to read an article about surfing on page 95

Контроль розуміння прочитаного. Робота з текстом на розуміння.

Мета: контроль розуміння прочитаного тексту.

Прийом: виконання різноманітних вправ

Вправа 1. Choose the most suitable heading from the list (A-H) for each part (1-6) of the article. There is one extra heading which you do not need to use.

Steps to be followed

Read the list of heading carefully

Skim the text for its basic meaning.

Read each section underlining any words that match a heading. Don't worry about understanding every word.

Before making final choices, be certain that each heading fits.

Remember there is one extra heading you don't have to use.

Вправа 2. Answer my questions.

1. What qualities should serious surfers have?
2. What would be a surfer's greatest disappointment?
3. Where did the sport begin?
4. What other places are great for surfing?
5. Is it easy to learn how to surf?
6. What equipment does a surfer need?
7. How do surfers feel the first time they stand up on their boards?
8. How does Shane Powell feel about surfing?

Пауза для релаксації.

Мета: надати учням відпочинок

Прийом: слухання музичного твору

T. You have done a lot today; you may have some rest, listen to this beautiful song.

Практика лексико-граматичних навичок.

Мета: *засвоєння лексичного матеріалу.*

Прийом: вправляння

Вправа 1

Try to explain the words in bold by giving definitions or an example or by using students' native language. Ex 1 p 96

Вправа 2

Fill in the correct words from the list below

Ex 2 p 96

Вправа 3

Fill in the correct words from the list below. Use the words only once.

Ex 3 p 96

5. Практика в монологічному мовленні.

Мета: проконтролювати вміння висловлювати свою думку на основі прочитаного тексту

Прийом: висловлювання учнів.

T. Look through text again on page 95 and make notes under the following headings. Then, talk about what it takes to become a good surfer.

Are there any dangers involved in surfing?

Can you think of any other dangerous sports?

ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА УРОКУ

1. Пояснення домашнього завдання.

Мета: зняти труднощі у виконанні домашнього завдання, вмотивувати учнів на роботу вдома

T. So your home task will be: to do task 4.5.6 on page 96.

2. Підсумки роботи. Мотивація оцінок.

T. Thank you for your active work. I'm satisfied with your answers today. You get the following marks...

3. Завершення уроку.

T. Stand up. See you next time.

1. Складайте карти поняття під час опанування новими поняттями.

2

Карта поняття

Щоб всебічно осмислити й опанувати нове поняття, можна застосувати так звану «карту поняття». Послідовність роботи над поняттям показано в схемі та інструкції:

1 етап: працюючи індивідуально чи колективно методом мозкового штурму, сформулюйте визначення поняття, наприклад, «критичне мислення»;

2 етап: підберіть і запишіть максимальну кількість подібних понять: наприклад, логічне мислення, раціональне та ін., можна записати характеристики людини з розвиненим критичним мисленням: яка вона?

3 етап: знайдіть протилежні поняття (характеристики людини, наприклад: наївна, довірлива, легковажна і т. п.);

4 етап: запишіть максимальну кількість характеристик поняття (людини, яка мислить критично, що є її сильними сторонами, наприклад: цілеспрямованість, обдуманість дій і рішень та ін.);

5 етап: доберіть і запишіть якомога більше характеристик поняття (людини, яка мислить критично, що може стати її слабкими сторонами, наприклад: недовірливість, іноді нігілізм тощо).

2. Використовуйте «сенквейн», щоб допомагати старшокласникам узагальнити вивчений матеріал.

3

Сенквейн

Свої враження від уроку чи чогось нового можна передати за допомогою сенквейну. Це вірш, що придумали французи і назвали від фр. «п'ять». Деякі кажуть, що у вільному перекладі це означає «п'ять натхнень», або «п'ять удач».

Сенквейн – це не звичайний вірш, а вірш, написаний за певними правилами. Щоб скласти сенквейн, дотримуйтесь наступних правил:

Перший рядок – поняття, якому присвячений вірш, зазвичай іменник.

Другий рядок – два прикметники, що визначають цей іменник і описують ваше уявлення про нього.

Третій рядок – три дієслова, що показують, що „робить” поняття або що з ним відбувається.

Четвертий рядок – фраза з чотирьох слів, що передає ваше ставлення до поняття, (може бути у формі запитання-звернення).

П'ятий рядок – одне-два слова, через які людина висловлює свої почуття, асоціації, пов'язані з основним поняттям.

Наприклад:

Канікули

Світлі, незабутні.

Відпочиваємо, розслабляємося, любимо.

Щасливий час, бажаний для всіх.

Щастя.

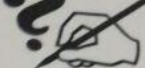
- 3.

4. Навчіть старшокласників планувати відповідь з теми вивчення у формі «Кластеру».

4

Кластер

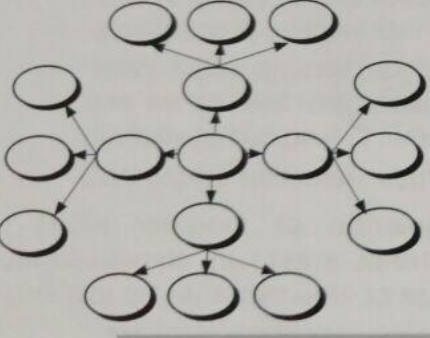
Кластер – це спосіб графічної організації матеріалу, що дає змогу унаочнити думки, які виникають у нас при заглибленні в ту чи іншу тему.

Щоб скласти кластер:

- 1 Посередині чистого аркушу (класної дошки) напишіть ключове слово або речення, яке є «стрижнем» ідеї, теми.
- 2 Навколо «накидайте» слова або пропозиції, що відображають ідеї, факти, образи, які відповідають цій темі (модель «планета та її супутники»).
- 3 У процесі внесення нових записів з'єднайте слова прямими лініями з ключовим поняттям (у кожного із «супутників» теж з'являться «супутники» – нові логічні зв'язки).

Результатом роботи буде структура, яка графічно відображає наші міркування, визначає інформаційне поле теми. Працюючи над кластерами, необхідно дотримуватися таких правил.

- Не бійтеся записувати все, що приходить у голову. Дайте волю уяві та інтуїції.
- Продовжуйте роботу, поки не скінчиться час або ідеї не вичерпаються.
- Спробуйте побудувати якомога більше зв'язків. Не дійте за наперед визначеним планом.

4. Навчи старшокласників читати і розуміти прочитане

5

Читання в парах / узагальнення в парах

Цей метод дає вам змогу розвивати різні види мислення та глибше розуміти прочитане.

Щоб застосувати його, насамперед об'єднайтесь у пари. Зазвичай ваш час буде не більшим за 2-4 хвилини, тому не кваптеся починати роботу.

Працюйте по черзі:

- домовтесь, хто з вас буде починати роботу;
- нехай один (одна) з вас прочитає перший абзац тексту та узагальнить його (сформулює дуже коротко, в 1-2 реченнях основну думку абзацу). Почніть зі слів: у цьому абзаці говориться про... й слідуйте за тим, щоб ваше узагальнення відобразило основні ідеї абзацу;
- тепер нехай другий (друга) з пари поставить до прочитаного абзацу 1-2 запитання, але не за змістом абзацу, а такі, що логічно з нього витікають. Намагайтесь поставити відкриті (з кількома варіантами відповідей) та цікаві запитання;
- Обговоріть можливі відповіді на сформульовані запитання.

Після читання та обговорення кожного абзацу міняйтесь ролями. Читайте узагальнюючи, та ставте запитання за текстом – абзац за абзацом. Представляйте найбільш цікаві запитання та відповіді класові.

5. Вчи учнів висловлювати власну точку зору

6

Займи позицію

Цей метод дає вам змогу порівняти різні, у тому числі діаметрально протилежні погляди щодо будь-якої гострої проблеми.

Щоб застосувати метод:

- 1 Розмістіть на стіні в різних кінцях класу таблички зі словами

«За»

«Проти»

«Це складне питання для мене»

- 2 Визначте свою позицію щодо дискусійного питання.
- 3 Потім «проголосуйте ногами» – станьте біля таблички залежно від вашої позиції стосовно проблеми, яка обговорюється.
- 4 У групах, що утворюються біля кожної таблички, обговоріть, чому ви обрали ту чи іншу позицію, чим керувалися.
- 5 Хай кожна група по черзі представить своє обґрунтування класові (позиції «за», «проти», «складне питання»).
- 6 Після вислуховування різних поглядів, подумайте, чи не змінилась ваша позиція, та чи не хочете ви перейти до іншої таблички. Якщо «так», змініть позицію й обґрунтуйте причини свого переходу, а також назвіть найбільш переконливі аргументи протилежної сторони.

1. Використовуй методи «Бортового журналу» і «Картографування» щоб навчити старшокласників вдумливому читанню

8

Бортовий журнал

Метод сприяє вдумливому читанню й дозволяє глибше осмислити ідеї тексту, пов'язати прочитане з актуальними питаннями та проблемами, зі своїм особистим досвідом.

Щоб застосувати метод, оформляйте свої записи у вигляді таблиці.

Цитата	Коментар (Чому записана саме ця цитата? Про що вона змушує замислитись?)
--------	--

- У лівій частині таблиці запишіть ті моменти з тексту, які справили на вас найбільше враження, навіяли спогади, асоціації зі ситуаціями з власного життя, збентежили, викликали протест або, навпаки, захоплення чи здивування, такі цитати, на яких ви «спіткнулися».
- Справа прокоментуйте, що змусило вас записати саме цю цитату. Поясніть, чому ви виписали саме її: можливо, вона близька вашому життєвому досвіду, а може ви не згодні з автором, або хочете продовжити його роздуми. Записуйте також, які думки та асоціації викликає та чи інша цитата.

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ПОРТФОЛІО

1-й файл – титульна сторінка

2-й файл – Мої Теоретичні Здобутки (Нормативні документи, статті з журналів, Інтернет-ресурсів, статті зі збірок наукових праць з Методики навчання іноземних мов):

Знаю добре:

Не впевнений, що знаю добре:

Зазнаю труднощів:

3-й файл – Моя Методична скринька (методичні матеріали, інформація про методи і прийоми, розробки фрагментів і планів-конспектів уроків, аналізи уроків з англійської/німецької мов, Написання самоаналізу уроку іноземної мови):

Володію добре:

Володію, проте не використовую часто:

Зазнаю труднощів у використанні:

4-й файл – Мої Дидактичні Розробки (навчальні картки, таблиці, презентації, завдання, тести тощо):

Навчився/лася робити швидко і гарно:

Навчився/лася робити гарно, проте займає багато часу:

Зазнаю труднощів у розробці

5-й файл – Мої Творчі Проекти (результати творчих проектів, сценарії виховних заходів):

6-й файл – Моя участь в професійних об'єднаннях учителів (статті, доповіді на семінарах, конференціях).

Критерії оцінювання виробничої практики (педагогічної) за видами завдань

Максимальна кількість балів – 100 (за дисциплінами: педагогічні науки – 25 балів, німецька мова – 25 балів, зарубіжна література – 25 балів, англійська мова – 25 балів)

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та критерії до їх зарахування
Розробка планів-конспектів уроків	5 балів за всі залікові плани уроку (2 бали – за стисле викладення основних пунктів плану, помилки у визначенні основних цілей уроку, граматичні помилки у викладенні іншомовного матеріалу; 3 бали – за незначні помилки у визначенні основних цілей уроку, за неповне викладення навчального матеріалу в ході уроку, незначні граматичні помилки у викладенні іншомовного матеріалу; 4 бали – за

	<p>правильне визначення цілей уроку, логічну будову плану уроку, повне розгорнуте викладення навчального матеріалу, проте недостатнє використання дидактичного матеріалу, мотиваційних засобів навчання; 5 балів – за правильне визначення цілей уроку, логічну й цікаву будову плану уроку, повне розгорнуте викладення навчального матеріалу, використання дидактичного матеріалу, мотиваційних засобів навчання; інноваційних методів викладання мови, технічних засобів навчання</p>
Проведення залікових уроків	<p>10 балів (2*5) (2 бали – за непослідовну презентацію навчального матеріалу, помилки у структуруванні уроку, граматичні помилки в мові; робота тільки за підручником, нехтування технічними засобами навчання; 3 бали – за послідовну презентацію навчального матеріалу, проте з порушенням етапів навчання матеріалу, не суттєві помилки у структуруванні уроку, незначні граматичні помилки в мові; робота за підручником з використанням дидактичних матеріалів, нехтування технічними засобами навчання; слабка мотиваційна база уроку; 4 бали – за послідовну презентацію навчального матеріалу з дотриманням послідовності етапів навчання матеріалу, чітка структура уроку, грамотна мова вчителя; робота за підручником з використанням дидактичних матеріалів і технічних засобів навчання; достатня мотиваційна база уроку; 5 балів – за послідовну презентацію навчального матеріалу з дотриманням логічної послідовності етапів навчання матеріалу, чітка структура уроку, грамотна мова вчителя; робота за підручником з використанням дидактичних матеріалів, вміле застосування технічних засобів</p>

	навчання; використання інноваційних методів навчання, висока мотиваційна база уроку;
Розробка і проведення виховного заходу з іноземної мови для учнів старших класів	3 бали (1 бал – за цікаву ідею і зміст заходу, не суттєві помилки у структуруванні заходу, незначні порушення принципів організації виховної роботи – добровільності й зв'язку з навчальним матеріалом уроку; слабка мотиваційна база заходу; 2 бали – за цікаву ідею і зміст заходу, не суттєві помилки у структуруванні заходу, достатню мотиваційну базу заходу, активну участь старшокласників в розробці й проведенні заходу; 3 бали – за цікаву ідею і зміст заходу, високу мотиваційну базу заходу, активну участь старшокласників в розробці й проведенні заходу; використання дидактичних матеріалів, вміле застосування технічних засобів навчання; використання інноваційних методів навчання, залучення учнів інших вікових груп, батьків до участі в заході.
Написання аналізу уроку іноземної мови	5 балів (2 бали – за непослідовну презентацію навчального матеріалу в аналізі уроку, пропущені помилки у структуруванні уроку, допущені граматичні помилки в мові; помічено роботу тільки за підручником, проглядається нехтування технічними засобами навчання; 3 бали – за послідовну презентацію навчального матеріалу, проте з порушенням етапів навчання матеріалу, допущення не суттєвих помилок у структуруванні уроку, незначні граматичні помилки в аналізі уроку; помічено роботу за підручником з використанням дидактичних матеріалів, нехтування технічними засобами навчання; слабке визначення мотиваційної бази уроку; 4 бали – за послідовну презентацію навчального матеріалу з дотриманням

	<p>послідовності етапів навчання матеріалу в аналізі, визначено чітку структуру уроку, грамотна мова аналізу уроку; зазначено роботу за підручником разом з використанням дидактичних матеріалів і технічних засобів навчання; визначено достатню мотиваційну базу уроку; 5 балів – за послідовну презентацію навчального матеріалу з дотриманням логічної послідовності етапів навчання матеріалу, чітка структура уроку, грамотна мова в аналізі; зазначено роботу за підручником разом з використанням дидактичних матеріалів, продемонстровано вміння застосування технічних засобів навчання; зазначено використання інноваційних методів навчання, визначено високу мотиваційну базу уроку;</p>
Підготовка звітної документації	1 бал
Своєчасне складання заліку	1 бал

Методичні рекомендації з проходження виробничих практик (методичної/педагогічної) в режимі дистанційного навчання

Змістовий модуль 1. Навчально-методична робота

1. Аналіз **одного чинного підручника** з іноземної мови для учнів старших класів на предмет знаходження вправ, спрямованих на навчання фонетики, лексики, граматики і всіх видів мовленнєвої діяльності (аудіювання (вправи на контроль розуміння), читання, монологу, діалогу, писемного мовлення).

2. Складання **5 тематичних планів-конспектів уроків** на **обов'язковій основі чинного підручника** з іноземної мови для учнів старших класів.

3. Проведення поелементного **аналізу одного власного плану-конспекту уроку** за схемою (див. підручник з методики навчання іноземних мов в середніх загальноосвітніх закладах під ред. С.Ю. Ніколаєвої).

4. Виготовлення **презентації** з пояснення нового мовного матеріалу (за вибором викладача-керівника).

Змістовий модуль 2. Науково-дослідницька робота в школі

1. Виконання науково-дослідницького завдання та підготовка **доповіді** з окремого питання **із супроводом ІКТ** (презентації, логіко-структурні схеми в комп'ютерному форматі тощо) з методики навчання мови чи філології (тема – за вибором викладача-керівника практики).

Змістовий модуль 3. Позакласна робота

1. Планування сценарію, оформлення та підготовка (розробка наочності та дидактичних матеріалів) **одного позакласного виховного заходу** з іноземної мови з **країнознавчого** матеріалу про країни, мова яких вивчається (за вибором викладача-керівника практики).

Рекомендації з урахування особливостей питань для оцінювання видів діяльності студентів

1. Аналіз **одного чинного підручника** з іноземної мови для учнів старших класів.

Студент має зазначити які з вправ, спрямовані на навчання фонетики, лексики, граматики і всіх видів мовленнєвої діяльності (аудіювання (вправи на контроль розуміння), читання, монологу, діалогу, писемного мовлення, є рецептивними, репродуктивними, продуктивними, які спрямовані на індивідуальне виконання, а які всім класом чи групою, які є мовними, а які мовленнєвими, які технічні засоби і в яких вправах використовуються, якою є наочність і як вона опрацьовується у вправах, які вправи передбачають творчий підхід у виконанні.

2. Розробка і оформлення **одного плану-конспекту уроку**: визначення теми і відповідних їй цілей уроку, визначення основних частин та етапів уроку із зазначенням мети і методичних прийомів на кожному етапі, навчання мови і всіх видів мовленнєвої діяльності, розробка дидактичних матеріалів і презентацій до плану-конспекту, логічна структура уроку, обов'язкове використання матеріалів підручника з творчою розробкою власних завдань, використання завдань мотивуючого характеру, реалізація цілей уроку засобами інноваційних методів навчання, оформлення.

3. Проведення поелементного **аналізу одного власного плану-конспекту уроку** за схемою (див. підручник з методики навчання іноземних мов в середніх загальноосвітніх закладах під ред. С.Ю. Ніколаєвої) (дивись пункт 2).

4. Виготовлення **презентації** з пояснення нового мовного матеріалу (за вибором викладача-керівника): змістовність презентації, повнота розкриття особливостей мовного явища, наведені приклади, естетичне оформлення презентації.

5. Виконання науково-дослідницького завдання та підготовка **доповіді** з окремого питання **із супроводом ІКТ**: змістовність і повнота розкриття проблеми, аналіз розробленості проблеми в науці, сучасний стан проблеми в практиці викладання мови, оформлення матеріалів.

6. Планування сценарію, оформлення та підготовка (розробка наочності та дидактичних матеріалів) **одного позакласного виховного заходу** з іноземної мови з **країнознавчого** матеріалу про країни, мова яких вивчається (за вибором викладача-керівника практики): визначення цілей заходу, планування підготовчого періоду, розробка сценарію.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Загальна характеристика виробничої практики (методичної).....	4
Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування дисципліною.....	5
Організація проведення виробничої практики (методичної).....	7
Зміст програми методичної підготовки вчителя.....	8
Програма педагогічної підготовки вчителя.....	9
Зразки оформлення завдань з практики та практичні поради.....	10
Зразок оформлення звітної документації-портфоліо.....	41
Критерії оцінювання виробничої практики (педагогічної) за видами завдань.....	42
Методичні рекомендації з проходження виробничих практик (методичної/педагогічної) в режимі дистанційного навчання.....	45
Зміст.....	46